Het recht op redelijke aanpassingen

Laatst bijgewerkt op 05/06/2024

Wat is een redelijke aanpassing?

Een redelijke aanpassing is een **aanpassing van de omgeving van een persoon met een handicap, om die persoon in staat te stellen zo zelfstandig mogelijk te functioneren in die specifieke omgeving** (bijvoorbeeld op school, op het werk, enz.). Hoewel meerdere personen er baat bij kunnen hebben, zijn redelijke aanpassingen bedoeld om te voldoen aan de specifieke behoeften van één persoon in het bijzonder.

De **redelijkheid van de aanpassing** wordt beoordeeld op basis van enkele criteria:

- **de kosten** verbonden aan de implementatie, het gebruik en het onderhoud van de aanpassing;
- **hoe vaak** en **hoe lang de aanpassing gebruikt** zal worden;
- **de impact op de organisatie** (bv. de school, het bedrijf, enz.), **de persoon** met een handicap (de veiligheid en waardigheid van de persoon moeten worden gerespecteerd) en **de omgeving** (met name andere mensen);
- **het gebrek aan gelijkwaardige alternatieven**.

Een redelijke aanpassing beantwoordt aan een individueel probleem. Dat is dan ook het onderscheid met toegankelijkheid. De aanpassing is **niet bedoeld om personen te bevoordelen**. Integendeel, een redelijke aanpassing is bedoeld om de nadelen te neutraliseren die personen kunnen ondervinden in een omgeving die weinig of niet is aangepast aan hun handicap of specifieke behoeften.

Een redelijke aanpassing aanvragen

Iedereen heeft recht op redelijke aanpassingen als hun situatie dat toelaat. **Het weigeren van redelijke aanpassingen wordt beschouwd als discriminatie** en is daarom strafbaar volgens antidiscriminatiewetten.

De vraag of de aanpassing redelijk is of niet moet echter altijd gesteld worden. Het is daarom belangrijk om de behoeften in functie van de omgeving en de impact van de aanpassing op zichzelf, de omgeving en de organisatie in kaart te brengen. Uw organisatie ziet de redelijkheid van de aanpassing misschien anders dan u.

Als u een redelijke aanpassing wilt, moet u eerst weten **bij wie u die moet aanvragen**. In het leerplichtonderwijs, het hoger onderwijs en in beroepsopleidingen zijn er duidelijke procedures om een aanvraag in te dienen en op te volgen. Dat is minder het geval op de werkplek of voor andere activiteiten.

U moet ook weten **wie u kan helpen bij uw aanvraag**: de sociale dienst op uw werk, het PMS-centrum op school, uw begeleidingsdienst, een gespecialiseerde arts of een sociale assistent die u begeleidt, enz. Indien nodig kunnen zij u helpen om uw nood aan een aanpassing te rechtvaardigen.

Als uw aanvraag voor een redelijke aanpassing wordt geweigerd, of de implementatie ervan verloopt moeilijk, kunt u contact opnemen met Unia. Als antidiscriminatiecentrum kan Unia u advies en een mening geven over uw situatie. Als de discriminatie bewezen is, kunt u dat melden bij Unia, een tussenkomst van Unia vragen met het oog op verzoening, of zelfs een gerechtelijke procedure laten opstarten.

Nuttige adressen

UNIA

1060 SINT-GILLIS

UNIA
Victor Hortaplein 40
1060 SINT-GILLIS
België

Website (https://www.unia.be)
0800/12.800 (gratis)
02/212.30.00
Contact formulier (https://sociaal.brussels/organisation/7703)

Links

- Redelijke aanpassingen op de werkvloer
  handicap.brussels
- Discriminatie melden bij Unia (https://www.signalement.unia.be/nl/meld-het)
  Unia
- Redelijke aanpassingen in het leerplichtonderwijs
  handicap.brussels
- Redelijke aanpassingen in het hoger onderwijs
  handicap.brussels
- Redelijke aanpassingen in beroepsopleidingen
  handicap.brussels

Hulpmiddelen voor redelijke aanpassingen

Er bestaan enkele handige hulpmiddelen om een beter inzicht te krijgen in de redelijke aanpassingen in functie van de omgeving waarin ze moeten worden geïmplementeerd.

- **In het onderwijs**: Unia heeft een brochure met de titel ‘Met een handicap naar de school van je keuze. Redelijke aanpassingen in het onderwijs’.
- Ook **in het onderwijs** : de Federatie Wallonië-Brussel heeft een reeks van 12 toolkitfiches gepubliceerd over specifieke behoeften en redelijke aanpassingen

in het onderwijs. De fiches gaan over de volgende stoornissen: dyscalculie, dysgrafie, dyslexie, dysorthografie, dysfasie, dyspraxie, hoog intellectueel potentieel (HIP), syndroom van Asperger, dysexecutief syndroom, aandachtsstoornissen met of zonder hyperactiviteit (ADD/ADHD), stotteren, kleurenblindheid.

- **Op de gewone arbeidsmarkt**: Unia heeft de eDiv-tool ontwikkeld om Belgische bedrijven, ondernemingen en overheidsdiensten te ondersteunen bij het ontwikkelen en opvolgen van een inclusief diversiteitsbeleid.
- Ook **op de gewone arbeidsmarkt**: het project ErgoJob wil de aanpassing van werksituaties voor personen met een handicap bevorderen. Het wordt ondersteund door de AVIQ, is ontwikkeld door professionele ergonomen en wordt gepresenteerd in de vorm van kaarten die gekoppeld zijn aan soorten taken of werksituaties (archiveren, tellen, notities maken, vermoeidheid, lezen, etc.).
- **In maatwerkbedrijven**: de Fédération bruxelloise des enterprises de travail adapté (FeBrAP) heeft een gids gepubliceerd om de werking van redelijke aanpassingen in maatwerkbedrijven beter te begrijpen en te vergemakkelijken.

Links

- Redelijke aanpassingen in het onderwijs (https://www.unia.be/nl/kennis-aanbevelingen?lang=nl)
  Unia
- Les fiches-outils de la Fédération Wallonie-Bruxelles sur les aménagements raisonnables dans l'enseignement (http://enseignement.be/index.php?page=23827&do_id=14747&do_check=ACLGZFNIRG)
  Enseignement.be (Fédération Wallonie-Bruxelles)
- e-Div: tool voor een diverse en inclusieve werkomgeving (https://www.ediv.be/theme/unia2019/fullarticle.php?custompage=137)
  Unia
- Databank van Ergojob over aanpassingen aan de werksituatie (https://ergojob.aviq.be/)
  Ergojob
- Redelijke aanpassingen in maatwerkbedrijven: een gids om hun werking te begrijpen (in het Frans, downloadpagina)

(https://www.febrap.be/outiltheque)
FEBRAP

Laatst bijgewerkt op 05/06/2024